

Tij Golköth tö Riemic

Tij golköth tö riemic apiath wët yen BGL nyuooth bï mëngh-du kony në tê yenë tuaany thukari luoi thïn. Bï tän BGL gät piny ku muk e yïin kuony ba ka tuöl nyic tê cenë inthulin gam ku tê yenë yeen waarr në ka juëc ye keek looi ku tê cil guöp meth lô thïn.

Ye na bï Athëm Looi?

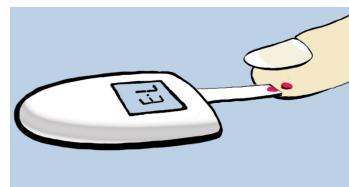
Akim ye mëngh-du tij ku raan koc lëk wël ke tuaany thukari abï yïin lëk ye na bï BGL mëngh-du them. Mith juëc ku riencythi aye keek them tê joot kek ke këc cam, në thaa töc, tê pol kek riadha, tê cenë golköth tö riemic lô piny (hypo) ka tê ye gup ke kek cie piol.

Mitür Athëm Golköth tö Riemic

Mitür juëc ye ke golköth riemic them atö thuuk lëu keek yök ku bï mëngh-du ke lòc thïn. Yen e mitür abï dhil muk cït wët ci cerka e loi yeen lueel ku bï tê yen luui thïn ya waarr në kaam thok ebën. Nyin thiin riemic ye yök tê cenë cin gut bï kuëer aye wiç në wët golköth tö riemic ku athëm ye col ketone testing.

Athëm Golköth tö Riemic col Test Strips

Athëem ke test strips yenë ke golköth riemic them ye golköth tö riemic ku mitür cok thöj ke riem ebën ye them. Mëngh-du abï röt dhil mät ajui eer ye col National Diabetes Service Scheme, NDSS, (Ajui eer Baai Ebën Kuony Tuaany Thukari) ago athëem ke strips ya yök në ciin koor. Apiath ba them men ke athëem ke strips ka lui apiath. Yïn bï athëem ke strips ya yiëk rin-ken tê liep yïn thanduj yam thok.

Ka ye cin bï riem yök col Fingerprickers/Lancets

Mëngh-du abï yingerpricker ci mat ke lancet ba riem thiin koor lööm bi ke athëm BGL looi. Raan yïin lëk wël abï yïin lëk dhöl piath bï athëm mëngh-du looi, ku bi looi ciit men run-ke.

Bï athëm BGL looi:

1. Nyai-ë mitür në kün-de yic
2. Nyai-ë strip në tö yen thïn ka nyaa-ë strip në kë cenë yeen dol yic
3. Tääu-ë strip në thök mitür
4. Juiir bï cin gut (fingerpricker)
5. Kuën mitür piath lòk meth cin tê joot athëm ke këcë looi
6. Cok fingerpricker gut cin nhom biäk nhial
7. Thany thoy mitür ago lancet në dëlic, ku bï riem thiin bën bei
8. Tääu-ë nyin riem strip
9. Cuothë riem wei në awerej tissue
10. Tê cenë riem tääu thïn ke mitür abi kuën gol
11. Tê cenë athëm fingerpricker thök ke yïn cuatë strip cenë luui tê anyuon
12. Gätë ka ci kueen piny në mufaker yic

13. Na tö kuën piiny nē 4mmol/L ke nyic ke riem atö piiny (hypo)- tij wët lëk hypoglycaemia. Mith kök alëu bïkë tö ke ka nyooth riem tö piiny (hypo) ke athäm tö nhial nē 4mmol/L ka lo nhial-kek ñot ke kek bï lööm wel ke hypo
14. Waar mütir ku fingerpricker tê cenë yeen yön.

Ka cöl ketones

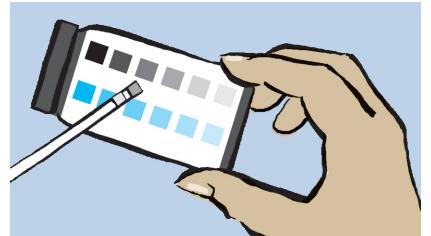
Golköth diit tö riemic ku liu dít apei inthulin e piaat cok wel bï ke thaga (rier guöp). Të cii ye kän tuöl anoj ka cöl ketones aye kuet nē riemic ku lac. Ketones ayekë nyuooth käj aci nē guöpic apiath ku inthulin dët awic. Ye athäm ketonee dhil looi tê tö BGL ke wär 15mmol/L. Yin bï koc-kuön yïin tij wët tuaany thukari dhil yïn tê tul kän.

Strips ke athäm ke ketone

Dhöl ke rou ka tö yenë ketone them- bï riem them ka bï lac them:

Strip ke Athäm Ketone nē Riemic

Mütir atö yenë ke riem them bï ketones yön lëu bïkë luui apiath kenë mith ku riencythi. Nyin thiin koor riem yenë golköth nyuooth alëu bï riem them eya bï ketones nyuooth. Athäm juëc cie thöñ ke strip ka yenë ke golköth ku ketones them. Athäm ke strip yenë ketones nyuooth acie tö nê ajuiëer kuöny NDSS yic.

Strips ke Athäm Lac nē Ketones

Strips ke athäm ketone ajoet ke keek tö yenë ketones nyuooth. Lec lik abï dhil yön ku them keek. Mith ka ye leec nê strips yiic nê yän juëc tê cï kek lo roor. Ke strips ka athäm kæk ka ye keek yooç ciin nê dhöl ajuiëer kuöny NDSS.

Awerej/Mufaker Gët Piny ka Thukari

Apiath ke yïin ku menh-du/menh riencythi bï ka athäm BGL ya gät piny nê muylakeric. Ye kän abï yïin ku koc-kuön lon tuaany thukari kuöny tän BGL ku bï gem inthulin waer ku tê bï luoi tuaany juuir apiath.

Nyeei ka Moth Thook

Wugunaai kedhia cenë ke wum, alipröth ku lancet ka bïkë dhil tääu tê cï lueel bï ka moth thook ya tööu ku ke kæk ka tö yöt yooç wal kök yiic ku ajuiëer Diabetes Australia de (Wilaya) NSW. Yöt wal yaac juëc ku ajuiëer kanthool atö ke ajuiëer yenë kë kæk nyaai tê cï ka yenë keek tääu thiän thiäj. Na tö kanthol tê rëer yïn thiän acin ye ajuiëre ka paan-du ku ayada alëu bï kony.

Ka tö riem cöl Hb1c ka Haemoglobin A1c

Yen athäm kän tän golköth tö riemic ebën nê ke rou ka diák cï wan ku ka bï dhil looi nê thök pëi ke diák nê ayada ye menh-du lo thiän. Yen akim-du nyuoth ka lëk tö tueej nê wët gël golköth nê riemic.

Wic raan wëér thok?

Jam telefun cïn wëu ye cuat piny atö tê koc cïe piñ ka jam apiath në Thoñ de Dijliith. Yen ye ajuiëer kän aye yok në dhöl de Ajuiëer Wëér Jam ku Wël ci Göt (Translating and Interpreting Service, TIS.) tö në Dipäätmen Koc ku Cieej Kuöttic ku Lon Ajuiëer Koc e Yok Yok Keek Baai (Department of Immigration and Indigenous Affairs). Ajuiëer TIS alui kenë koc nyic lon wëér thok ye jam në ka cït thook-dït ku thook-kor ku ka lëu bën tê cenë keek cœl tê wicë keek.

Yok raan wëér thok:

1. Yup telefun namba 131 450 ba jam wenë Ajuiëer Wëér Thok në Telefun.
2. Luel kë ye yup, cït wic ba jam to raan lëk wël/raan nyic lon mïith lui kenë ajuiëer ye col Diabetes Australia
3. Raan jam telefun juuir bï yïin jam në dhöl ye yic diäk wenë në thoñ wic ku koc lon pial guöp lui kenë Diabetes Australia.

Yen ye ajuiëer kän e looi Diabetes Australia ku bï lon-de abï lô tuej në kuɔny cï Dipäätmen de Pial Guöp ku Dhiɔp de Akuma Australiya (Australian Government Department of Health and Ageing) yiëk yeen.